

BØRNS
VILKÅR

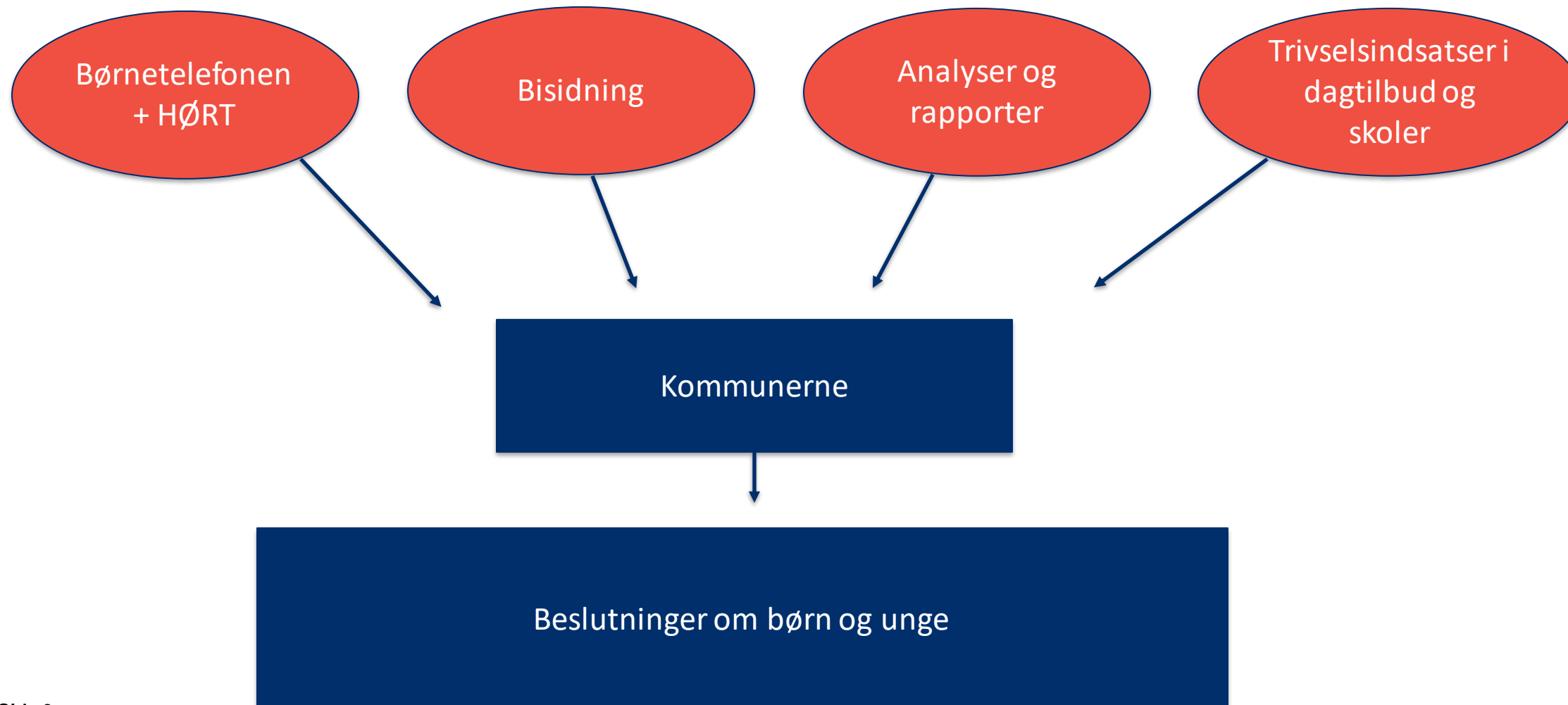
En aften med Børns Vilkår

23. maj, 2022

Program

1. **Velkomst** v/ direktør Rasmus Kjeldahl
2. **Stop svigt af børn** - fra international krise til kommunale indsatser v/ direktør Rasmus Kjeldahl
3. **Et øjebliksbillede af børn og unges trivsel i Danmark** v/ Mirjam Marie West, BørneTelefonen og HØRT
4. **Normeringer og omsorg:** Hvilken betydning har det for børns trivsel og udvikling? v/ Dorte Rudi Andersen, Uddannelseskonsulent
5. **Skolefravær og inklusion:** Hvordan kan du forbedre arbejdet med skolefravær og inklusion gennem nye former for organisering, tidlig opsporing og skolepolitik? v/ Line Raae Lund, Program- og Netværksleder
6. **Børnerettigheder og bisidderordning:** Hvordan kan du bidrage til at sikre børn og unges rettigheder i sagsbehandlingen? v/ Anne Kappelgaard Bove, Specialkonsulent
7. **Børneinddragelse:** Hvordan kan du blive bedre til at inddrage børn og unges stemme i dit arbejde, så din kommunes beslutninger varetager barnets eller den unges tarv bedst muligt? v/ Carsten Kirk Alstrup, Teamleder Børneinddragelse

Børns Vilkår vil stoppe svigt - og kommunerne spiller en nøglerolle

2. Stop svigt af børn -
fra international krise
til kommunale
indsatser
v/ Rasmus Kjeldahl
Direktør

Et aktuelt eksempel: Ukraine – Børns Vilkårs indsatser

- Indsamlinger til den Ukrainske børnetelefon, La Strada
- Folder til ukrainske familier
- Uddannelse og rekruttering af frivillige ukrainske telefonrådgivere på BørneTelefonen
- Fagtelefonen – børnefaglig rådgivning til fagfolk i modtagerklasser og dagtilbud

Ukraine – Hvad ved vi?

(BørneTelefonen har haft 80 samtaler med ukrainske flygtninge)

- **Splittede familier gør mange børn vrede og kede af det.** Flere oplever koncentrationsbesvær eller får reaktioner og kan have brug for voksnes støtte og hjælp.
- **Kommunikationsvanskelighederne i skolen, gør at nogle føler sig alene.** De mister modet og lysten til at opsøge fællesskabet igen.
- **For mange ukrainske børn er det svært og uvant at række ud og bede om hjælp.**
- **Mange ukrainske forældre kommer med en mere autoritativ forståelse af børneopdragelse**
- **Der er mange samtaler om opdragelse.** Vold som en del af opdragelsen er udbredt i Ukraine, og flere ved ikke, at det er ulovligt i Danmark, og forstår heller ikke konsekvensen af, at slå eller råbe af børn.

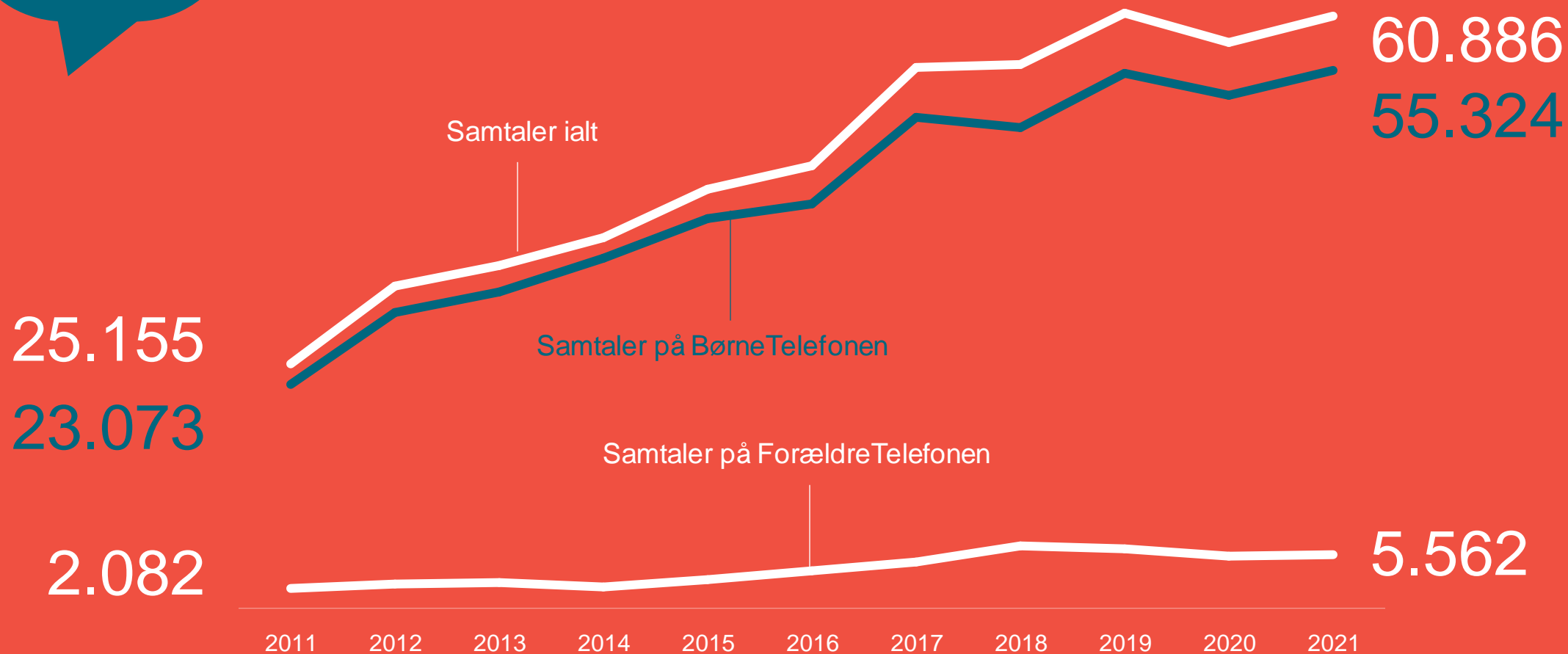
Ukraine – Hvad kan I gøre?

- Sikre at skolerne og dagtilbud har de nødvendige ressourcer til at give ekstra støtte
- Sikre hurtig adgang til tolke, så der sikres et godt forældresamarbejde
- Giv børnene gode muligheder for at indgå i positive fællesskaber med støtte og struktur
- Oplys om børnerettigheder og den ukrainsksprogede børnetelefon
- Kommunens fagpersoner kan ringe til Fagtelefonen på 35 55 55 58, hvor de kan få faglig rådgivning

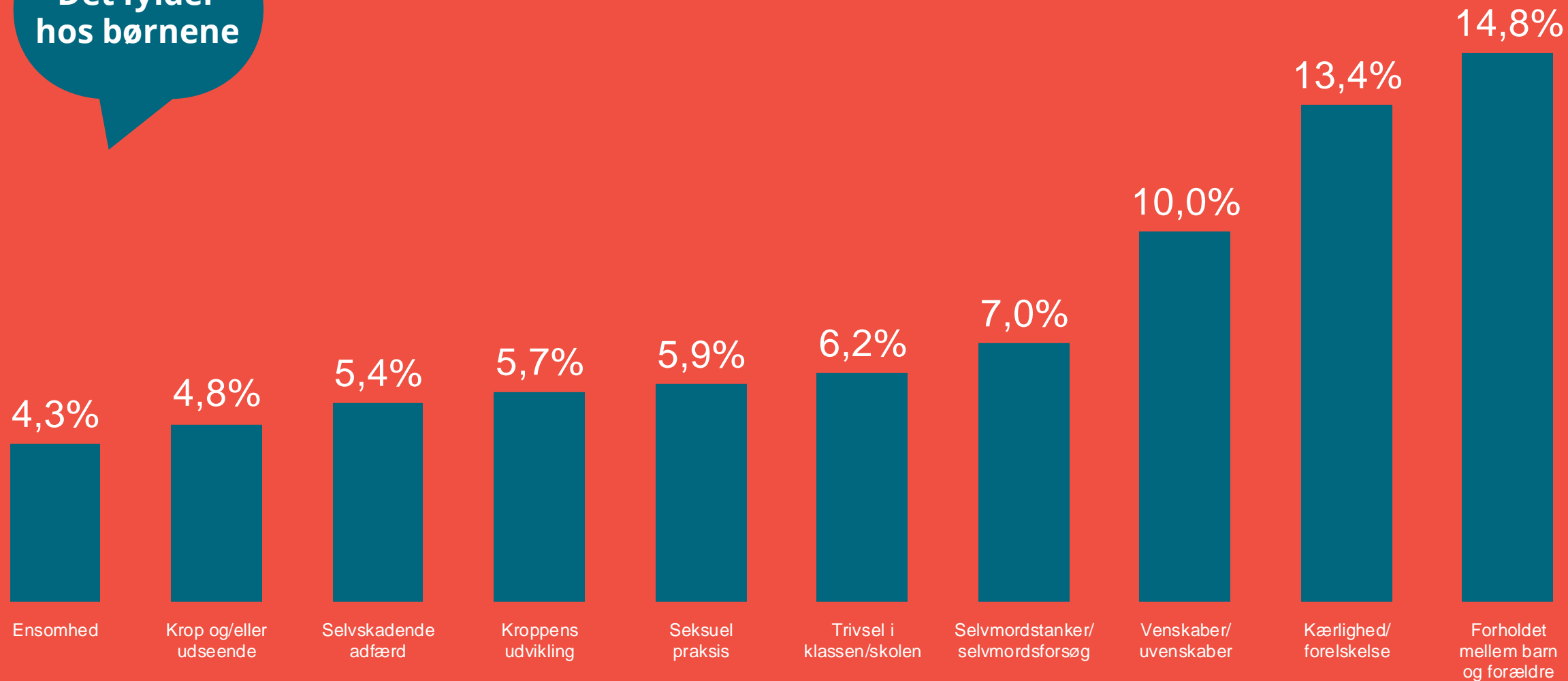
3. Et øjebliksbillede af børn
og unges trivsel i Danmark
v/
Mirjam Marie Westh
BørneTelefonen og HØRT

Vi lytter
til børnene

Det fylder
hos børnene

“Jeg har det ikke særlig godt derhjemme. Mine forældre skælder mig altid ud”

Pige, 12 år

“Nogle gange får han nogle anfald, hvor han bliver irriteret på alt. Hvis han er ked af det, skal vi alle være omkring ham, er han aggressiv, slår han min mor. Og hvis jeg siger noget til ham, slår han mig.”

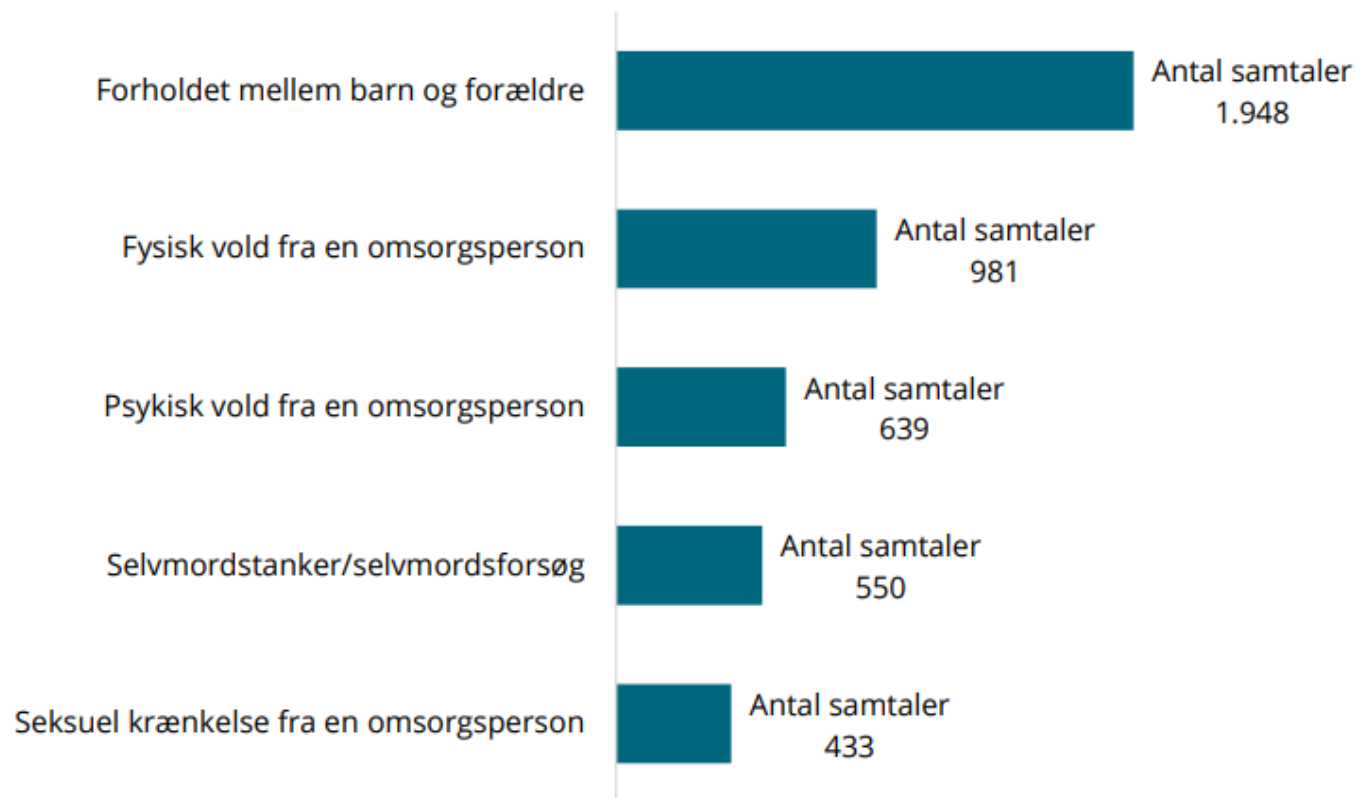
Pige, 12 år

Samtaler om omsorgssvigt

I 2021 var der 3.847 samtaler, der omhandlede omsorgssvigt.

Top 5 henvendelsesårsager relateret til omsorgssvigt

OBS: Der kan sættes kryds ved flere henvendelsesårsager, så den samme samtale kan forekomme under flere forskellige henvendelsesårsager.

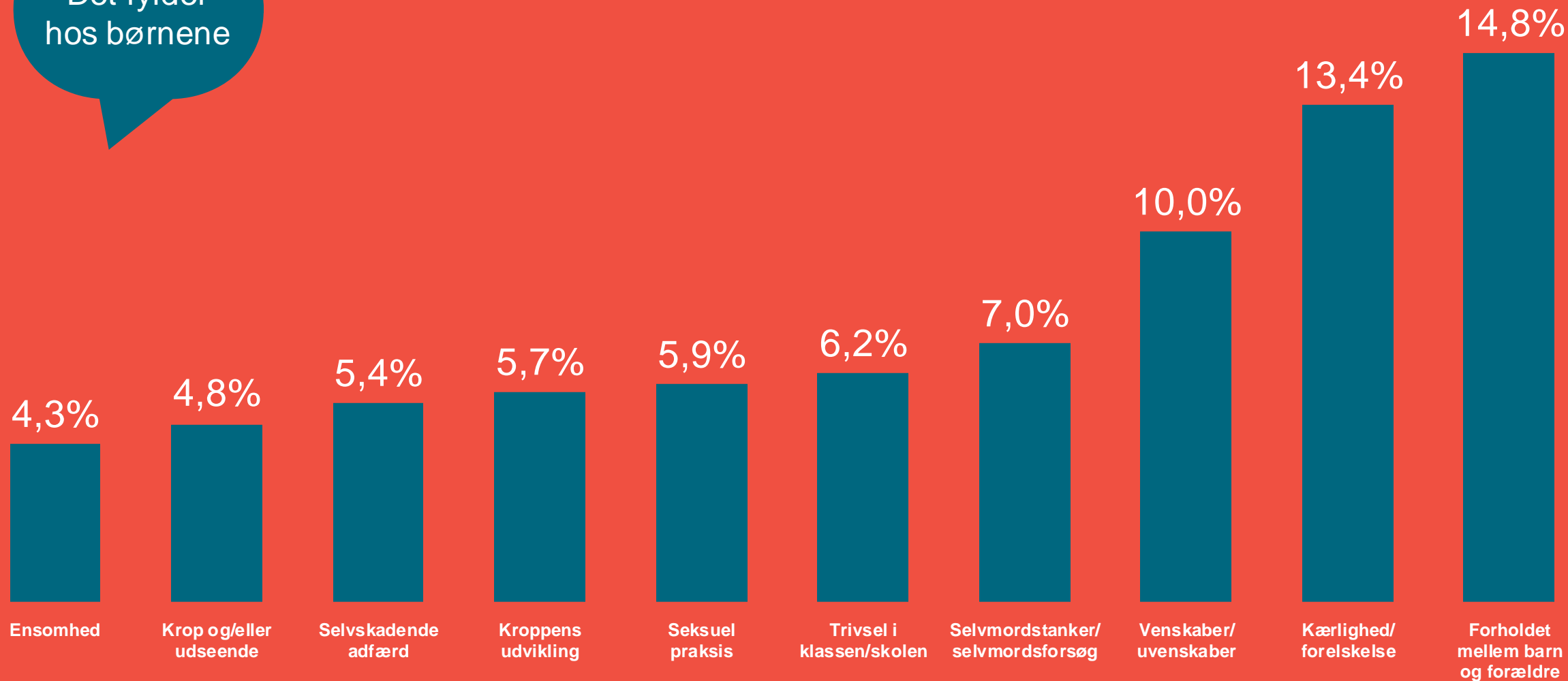
Underretninger

Mistrivsel eller konflikt i hjemmet samt fysisk vold var oftest årsagen til de underretninger, Børns Vilkår foretog i 2021.

Procentgrundlag: 209 underretninger.

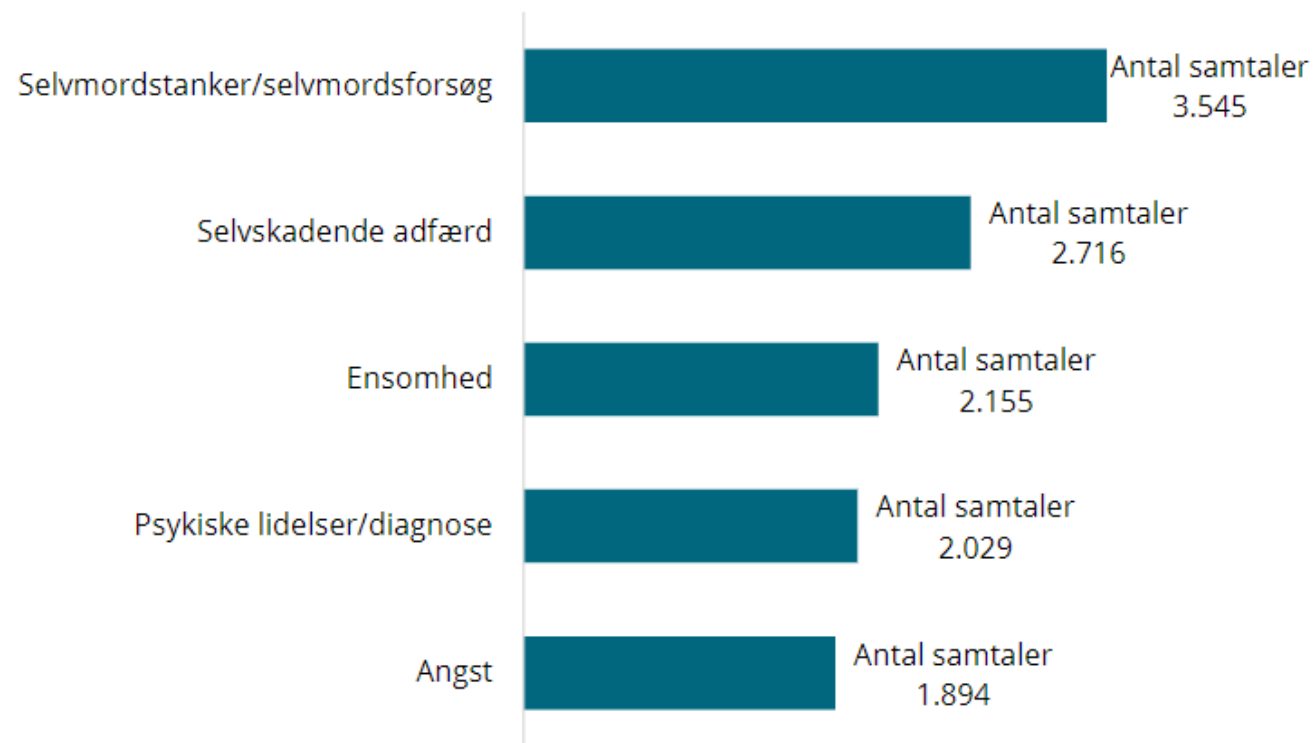
Det fylder
hos børnene

Samtaler om psykisk mistrivsel

I 2021 var der 11.491 samtaler om psykisk mistrivsel. Andelen er steget fra 20,8% i 2020 til 22,7% i 2021.

Top 5 henvendelsesårsager relateret til psykisk mistrivsel

OBS: Der kan sættes kryds ved flere henvendelsesårsager, så den samme samtale kan forekomme under flere forskellige henvendelsesårsager.

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

“Jeg har i flere år cuttet og det er bare blevet værre på det sidste. Har fået flere og flere selvmordstanker og ved ik rigtig, hvad jeg skal gøre af mig selv mere”.

Pige, 17 år

“Jeg føler mig ensom, fordi ingen vil være sammen med mig og jeg synes bare, at det er lidt hårdt at være alene”.

Dreng, 11 år

BØRNS
VILKÅR

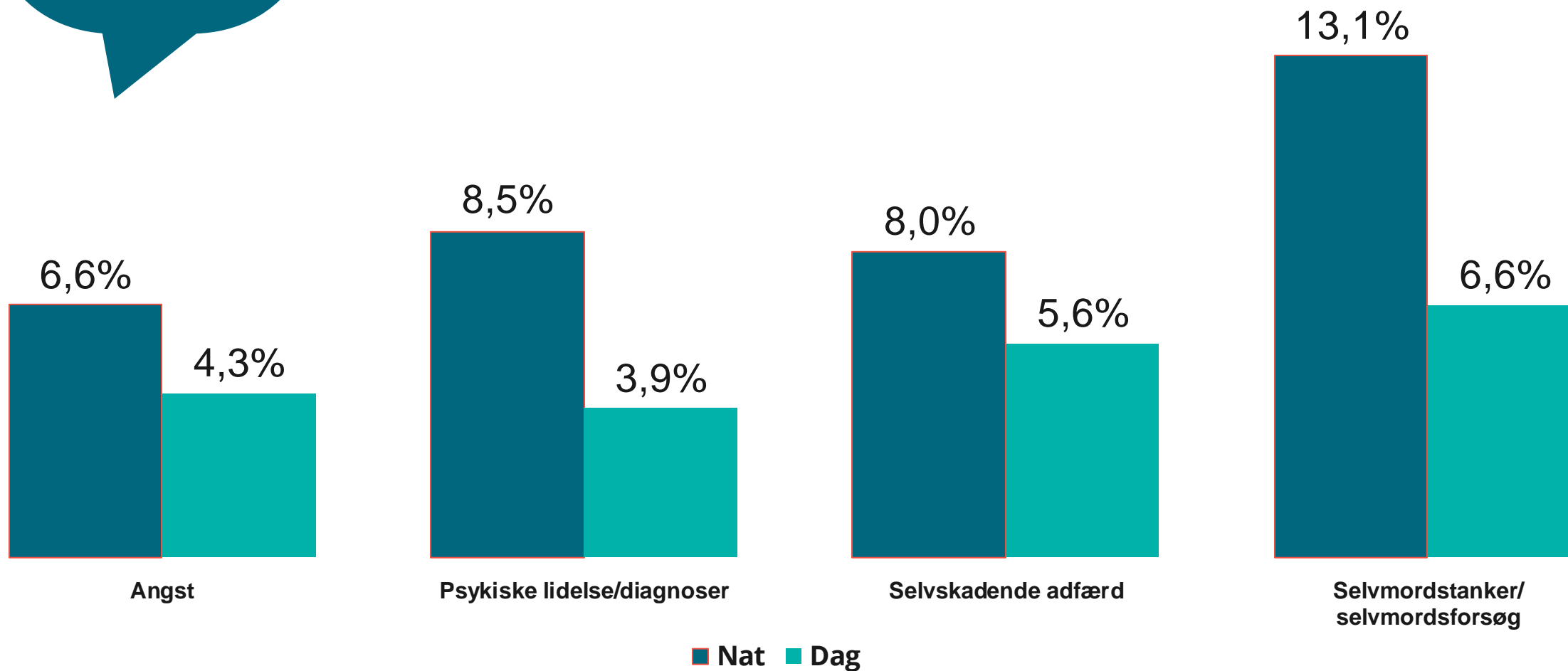
SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Børnenes telefon

– hver dag & alltid

Det fylder
i samtaler
om natten

“ Hør os

Pige på 13 år kontakter BørneTelefonen, da hun er angst og bange for, om der også kommer krig i Danmark. Har derudover det sidste års tid skåret i sig selv, på grund af at hendes bedste veninde døde.

Dreng på 16 år kontakter BørneTelefonen. Han skåret sig flere steder på kroppen og drukket alkohol. Drengen har depression og har forsøgt selvmord før. Han er alene hjemme, og er bange for, hvad han kan finde på at gøre. Han er også bange for at være alene. Drengen opgiver sin anonymitet. BørneTelefonens rådgiver kontakter psykiatrien og ringer 112. Han begynder at bløde kraftigere under samtalen, og han bliver mere og mere bange.

Pige på 11 år kontakter BørneTelefonen, da hun bliver udsat for vold og seksuelle overgreb af sin far. Det er første gang pigen fortæller om det. Hun fortæller at det sker, når faren og moderen tager stoffer. Rådgiveren spørger ind til om pigen er klar til at få hjælp. Pigen er løbet hjemme fra, og sammen får de kontakt til politiet.

Dreng på 17 år kontakter BørneTelefonen, da han har gået rundt hele natten. Han har opsøgt sygehus og psykiatrisk skadestue pga. en stemme i hovedet, der siger ubehagelige ting, og som er taget til de sidste par dage. Han blev afvist på psykiatrisk, fordi de vurderede, han ikke var selvmordtruet.

Bliv hørt

Hør andre

Om HØRT

BØRNS
VILKÅR

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Bliv hørt. Altid.

Gratis online rådgivning til dig, som er ung, og har brug for nogen, der vil lytte. HØRT holder åbent hele døgnet og alle ugens dage.

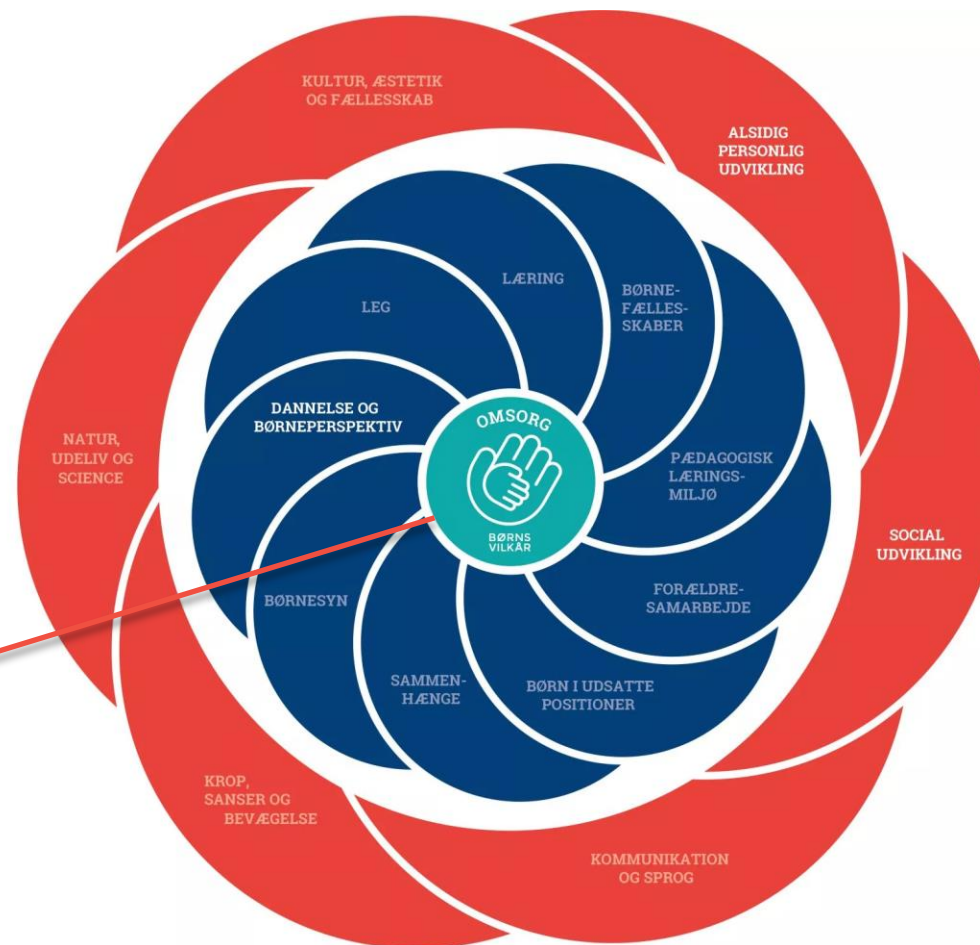
Chat

Memo

Gruppechat

**4. Normeringer og omsorg:
Hvilken betydning har det
for børns trivsel og
udvikling? v/
Dorte Rudi Andersen
Uddannelseskonsulent**

Normeringer og omsorg i dagtilbud

5. Skolefravær og inklusion v/ Line Raae Lund Program- og Netværksleder

58.000 elever har højt skole- fravær 2020/21 (>10 procent)

Folkeskolens gennemsnitlige fravær i skoleåret
2020/21

- Kilde: Børne og Undervisningsministeriet

Konsekvenser

Mistrivsel og skolefravær går hånd i hånd, og konsekvenserne for børn, som ikke er i skole i kortere eller længere tid, er store.

Børn og unge med højt skolefravær er blandt andet i risiko for at:

- Få lavere karakterer ved folkeskolens afgangsprøver.
- Have lavere sandsynlighed for at påbegynde og afslutte en ungdomsuddannelse.

Kilde: Rapporten "Skolens tomme stole - Skolefravær

“Altså jeg føler lærere og elever bruger den nemmeste undskyldning for, at man ikke er i skole, nemlig ‘pjæk’. Det er ord, der bliver brugt forkert, fordi selv hvis det er pjæk, så er der vel en grund til, hvorfor en elev hellere vil være hjemme. Der er altid noget bag det, og det er ikke gået op for folk endnu.”

Amira, 16 år

Der er altid en
god grund ...

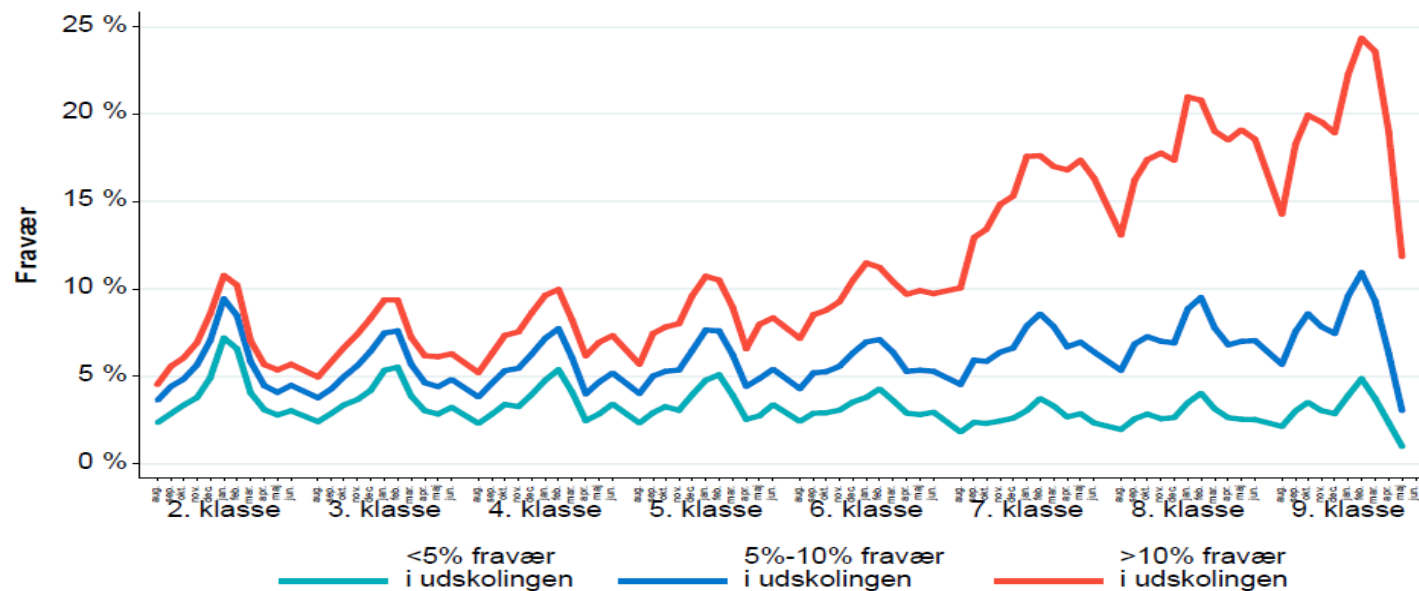
Viden om skolefravær med fokus på Barnets perspektiv

Viden, rådgivning og netværk

- Vi indsamler viden om fravær og formidler børn og unges perspektiver.
- Vi rådgiver børn, forældre og fagpersoner om skolefravær.

Udvikling af skolefravær set over et skoleliv

Kilde: Panelanalyse af bekymrende skolefravær. VIVE (2020)

- Elever med højt fravær i udskolingen (>10 procent) har haft gennemsnitligt højt fravær også i indskolingen (rød).
- Et fravær på 5-10 procent i de yngste klasser kan være et faresignal.
- Fraværet stiger kraftigt i 6. klasse (melletrinnet).
- Det er mest retvisende at se på det samlede fravær på tværs af sygefravær, lovligt fravær og ulovligt fravær.

Lavere skoletrivsel blandt børn med særlige behov

- Hvert TREDJE barn med særlige behov har sjældent eller aldrig lyst til at komme i skole
- Hvert femte barn med særlige behov mener, at de sjældent eller aldrig lærer dét, de gerne vil i skolen
- Dobbelt så stor en andel af børn med særlige behov er altid eller for det meste bange for at blive til grin i deres klasse

Antal elever som sjældent eller aldrig har lyst til at gå i skole

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt **2.672 børn i 4. og 7. klasse** (2021) i alment tilbud.

”Børn med særlige behov” dækker over børn, som selv har angivet, om de har en eller flere psykiatriske diagnoser.

Børn med særlige behov udgør 9 pct. af de samlede besvarelser i undersøgelsen svarende til **243 børn.**

BØRNESYN**Tal om inkluderende læringsmiljøer i stedet for inklusionsbørn**

- Den måde vi taler om barnet på, kan være med til at stigmatisere og ekskludere barnet.
- Fokusér på udvikling af inkluderende læringsmiljøer.
- **Hvordan taler I om børn i jeres kommune?**

Hvad kan I gøre?

Indfør en helhedsorienteret forståelse af bekymrende skolefravær i din kommune

- Se mod de sociale og faglige fællesskaber og sammenhænge, som barnet er den del af
- Se på det **samlede fravær** - og ikke kun ulovligt fravær
- Se på børn og unges trivsel
- Lyt til forældrenes henvendelser

Lav retningslinjer for tidlig og systematisk opsporing og håndtering af skolefravær

- Sæt ind med den rette indsats i rette tid
- Tydelig ansvars- og rollefordeling
- Lærere og pædagoger må ikke stå alene med opgaven

- **Retningslinjer for at forebygge og håndtere skolefravær**
- Hvordan forebygger skolen skolefravær?
- Hvornår griber skolen ind?
- Hvordan indsamles og analyseres data om skolefravær?
- Hvordan skal handleplaner udarbejdes og følges op?
- Hvordan modvirkes læringstab hos børn og unge, som er fraværende?
- Hvordan holder skolen kontakten til fraværende børn og unge?
- Hvordan hjælper skolen børn og unge tilbage til klassefællesskabet.

Hvad kan I gøre?

- Udpeg en tovholder – og frigiv ressourcer hos forældre og lærere og pædagoger
- Tænk visitationsprocesser igennem med barnets og familiens perspektiv
- Skolerne skal have adgang til rådgivning og det tværfaglige samarbejde skal understøttes

Ja snak med barnet det er kun dem der har en jordisk chance for at vide hvad der er galt. Men der er stor chance for at de ikke ved hvordan de skal håndtere det. Og for gudernes skyld lyt til hvad de vil og ikke vil og lad være med at tvinge dem til noget de ikke vil før i har hørt alle barnets argumenter. **Vi er klogere end i tror**

Elev, 7. klasse

INDDRAG BØRN OG UNGE

BØRNS VILKÅR

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Tak

6. Børnerettigheder og bisidderordning v/ Anne Kappelgaard Bove Specialkonsulent

Børne-rettigheder og Bisidning

Serviceoven §48a:

"Et barn eller ung, hvis sag behandles efter kapitel 11 i serviceloven har på ethvert tidspunkt af sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre."

Vejledningen

- pkt. 314: Børns ret til bisidder og kommunens pligt til at oplyse om denne rettighed.
- pkt. 148: Høring og inddragelse af barnet og børn og unges ret til bisidder.
- pkt. 149: Bisidning fra Børns Vilkår.

Bisiddernes handlemuligheder

Før mødet:

- Tage kontakt til de sociale myndigheder
- Skabe overblik over formålet med mødet
- Underretning

På mødet:

- Hjælper barnet til at få sagt og spurgt om det barnet ønsker
- Sikrer barnets rettigheder

Efter mødet:

- Sikrer barnet har forstået
- Hjælper med aktindsigt og klager mv.

Fordelen for kommunen

- Bedre afgørelser
- Barnet er **forberedt, og dermed sikres forståelse og inddragelse**
- Barnet har en at **støtte** sig til under mødet.
- Barnet er informeret om sine **rettigheder**.
- Barnet har en at tale med om mødet **efter mødet**.

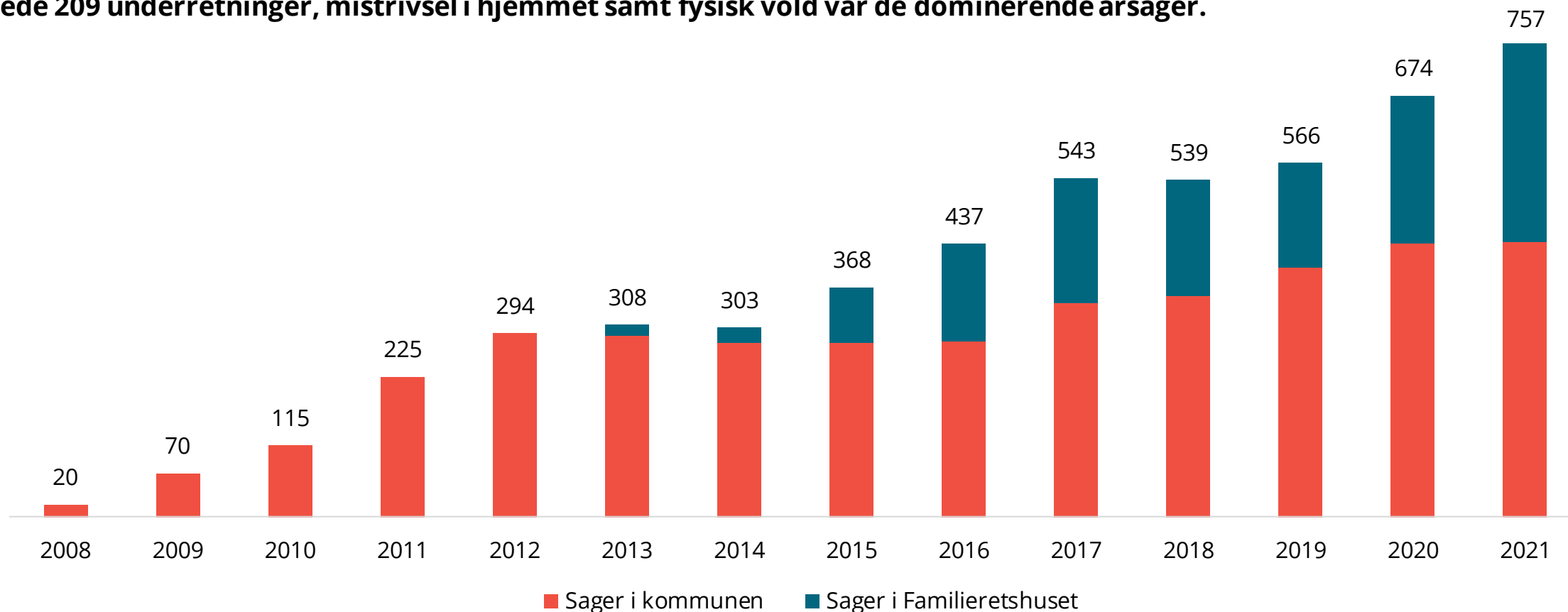
Bisidderne i Børns Vilkår

- 30 bisiddere fordelt over landet
- Uddannet socialrådgiver
- Taler udelukkende med barnet
- Kender lovgivning og kommunale sagsgange.
- Har erfaring i samtaler med børn
- Altid uvildige
- Tavshedspligt
- Skærpet underretningspligt
- Får løbende sparring og faglig opkvalificering

Børns Vilkår har været bisidder i 5.219 sager siden 2008

I 2021 sager fik 757 nye børn en bisidder – 6-18 år + efterværn

Vi lavede 209 underretninger, mistrivsel i hjemmet samt fysisk vold var de dominerende årsager.

Anbefalinger

1. Sikre, at alle, der arbejder med børn i kommunen, kender til BV's bisidning, så de kan formidle det til børnene.
2. Send en folder med ud til familien når de indkaldes til samtale hos sagsbehandleren
3. Bisidderambassadører

**7. Inddragelse af
børn og unges
stemme i egen sag
og varetagelse af
barnets tarv. v/
Carsten Kirk Alstrup
Teamleder
Børneinddragelse**

Hvilken betydning har børneinddragelse?

Inddragelse **øger børns selvtillid og selvværd**, når de oplever at mestre deres deltagelse, og at de er betydningsfulde

Når børn oplever at være rettighedsindehavere, bliver de **bedre samfundsborgere**. Ved at blive inddraget får de erfaringer med at udforme deres synspunkter og komme til orde

Inddragelse kan **øge barnets tillid til voksne** og dernæst, at systemet arbejder for at sikre barnets bedste

Børn **bakker oftere op om beslutninger**, når de oplever, at de er blevet hørt og har haft indflydelse på processen

Det har afgørende betydning for belysningen af sager og chancerne for at **skabe vellykkede foranstaltninger**, at barnets perspektiv indgår i beslutninger

Inddragelse kan **modvirke eller mindske børns sårbarhed** – når børn ikke bliver inddraget, kan det være mere belastende for dem

Særlig viden om børneinddragelse hos Børns Vilkår

BØRNS
VILKÅR

BørneTelefonen

1987 –

Bisidningen

2008 –

Børneinddragelsesprojekter

2012 – 2021

Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv

2021 – 2024

BØRNS
VILKÅR

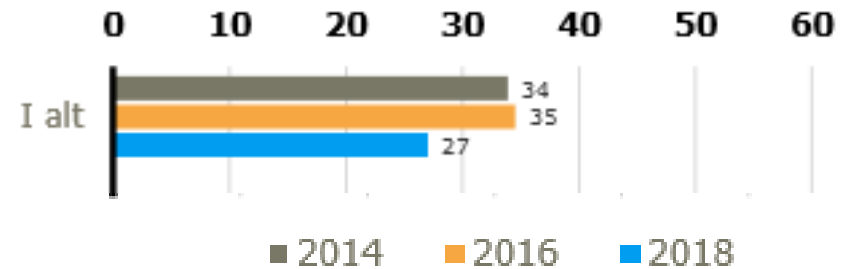
Socialstyrelsen

VIVE

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Undersøgelser om inddragelse af børn og unge

Figur 3.6: Anbragte 11-17-årige, der er taget med på råd i beslutningen om at bo, hvor de bor nu, pct.

‘Børnesagsbarometeret’: Overholdelse af lovgivning i kommunerne om afholdelse af børnesamtaler, inden der træffes afgørelse om en konkret foranstaltning.

År	JA	NEJ
2019	56 %	44 %
2020	55 %	45 %
2021	61 %	39 %

Børnesynet kan være en barriere for inddragelse

Børnesynet afspejler vores måde, hvorpå vi tænker, skriver, siger og gør noget – herunder hvordan vi gør det – når vi er sammen med børn og unge.

- *Historiske børnesyn stikker deres hoved frem – også i nutiden* (Hanne Warming)

Det onde barn

(børn skal 'tæmmes'/'styres' af de voksne)

"Tyranner, prinser og prinsesser..."

Den voksne må sætte tydelige grænser og stille krav

Det uskyldige barn

(børn skal 'beskyttes' mod det onde af den voksne)

"De er sårbare"

"Det er synd for dem"

"De er for små"

"De er inkompetente og naive..."

Fordi det er meget sådan, 'Emma er for lille til at få tingene at vide. Ingen skal sige noget til hende. Hun skal bare være uvidende, fordi ellers bliver hun bare ked af det og tænker for meget', men jeg synes faktisk, at jeg har tænkt mere, når jeg ikke har fået noget at vide.

Emma 14 år

Barrierer for inddragelse af børn og unge

- Frygt for at påføre barnet belastninger – beskyttelsestænkning.
- Fagpersoner forventer ikke et andet udfald ved at inddrage barnet.
- Manglende kompetencer til at tale med børn i vanskelige situationer – undlades pga. usikkerhed.
- Tidspres, der kan gøre det svært at realisere inddragelse af børn.
- Hyppige sagsbehandlerskift på socialområdet.
- Barnets perspektiv har mindre betydning end andre perspektiver (fx forældrenes).

Skelne mellem barnets perspektiv og børneperspektivet

BARNETS PERSPEKTIV

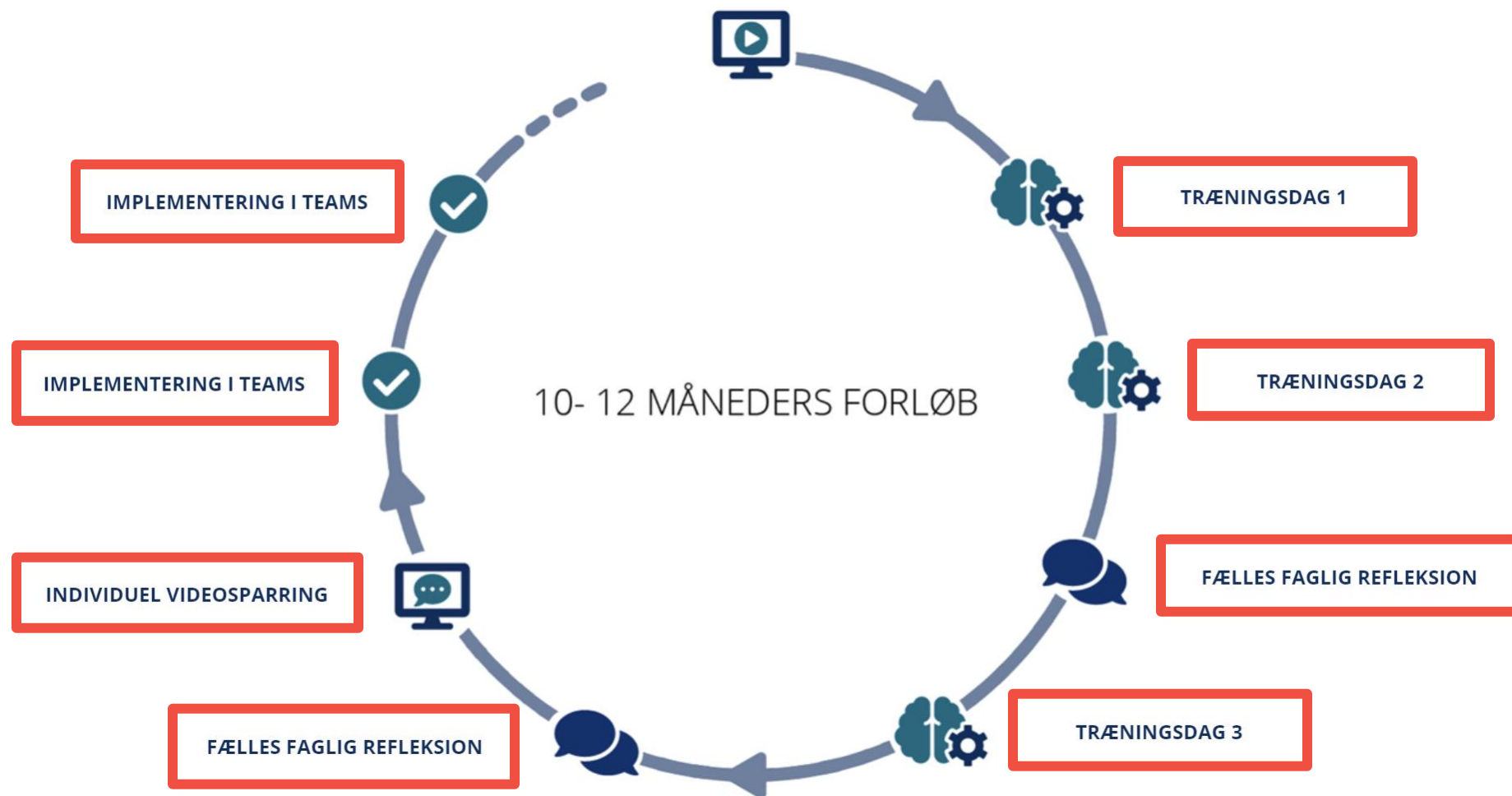
- Barnets perspektiv er barnets egen oplevelse af, hvordan verden ser ud fra barnets synsvinkel.
- Det er, hvad barnet ser, hører, oplever og kender som sin virkelighed.
- Det er områder som handler om barnets indre liv. Det som barnet føler, tænker, drømmer om, håber og mener noget om.
- Barnets perspektiv handler om alt det, som ingen andre kan vide mere om eller kende bedre til end barnet selv.

BØRNEPERSPEKTIVET

- Børneperspektivet er et særligt voksenblik, hvor den voksne anvender sin personlige og faglige viden og forståelse til at tolke børns udsagn og adfærd.
- Børneperspektivet handler om, hvordan den voksne mener, at situationer ser ud for barnet.

Gratis rådgivnings- og kompetenceudviklingsforløb

www.bornsvilkar.dk/borneinddragelse

Anbefalinger

- Inddragelse handler ikke kun om, at lovgivningen er overholdt (administrativt) inden for den kommunale sagsbehandling. Kvalitet i sagsbehandlingen er afgørende for, at børn og unge kan opleve reel inddragelse i egen sag.
- Sørg for, at kommunens medarbejdere har de nødvendige rammer for at kunne inddrage børn – så der er *tid* til forberedelse, afholdelse og opfølgning på samtaler med børn.
- Vi ved, at mange medarbejdere i kommunerne efterspørger kompetencer til at kunne inddrage børn og unge. Gør dem opmærksom på vores *Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv*.
- Vigtigt at kommunens medarbejdere arbejder ud fra et fælles 'levet' børnesyn.
- Viden fra barnets perspektiv er lige så vigtig viden som viden fra forskning og viden fra praksis. Vi kan ikke undvære nogen af delene for at finde frem til barnets bedste.